

Μια μικρή ιστορία της Τέχνης...

Η συλλογή έργων της Τραπεζης της Ελλάδος στην Πινακοθήκη, έργα Μπότσογλου στην Αθήνα, Τσαρούχης στον Πειραιά και τρεις σημαντικές εκδόσεις

Από το 1928, τη χρονιά δηλαδή, που ιδρύθηκε, η Τράπεζα Ελλάδος συλλέγει έργα Ελλήνων ζωγράφων. Τόσα χρόνια, όμως, ο εικαστικός αυτός θησαυρός παρέμενε εγκλωβισμένος σε υποκαταστήματα και γραφεία διευθυντών. Η έκθεση που εγκαινιάζεται την Κυριακή στην Εθνική Πινακοθήκη είναι το πρώτο δημόσιο «άνοιγμα» ενός αντιπροσωπευτικού τμήματος της συλλογής και ταυτόχρονα η συμβολική νέα αρχή για την Τράπεζα της Ελλάδος, η οποία, όπως είπε ο διοικητής της, Ευθ. Ν. Χριστοδούλου, με νέα επιτροπή αγορών έργων τέχνης επιθυμεί να επαναδραστηριοποιηθεί προς αυτόν τον τομέα.

Η έκθεση, που θα διαρκέσει ως τις 29 Νοεμβρίου, συνοδεύεται από την έκδοση ενός σημαντικού λευκώματος. Παρουσιάζει 145 έργα εκ των οποίων 115 πίνακες ζωγραφικής και 30 χαρακτικά, επιλεγμένα, όπως είπε η επιστημονική υπεύθυνη, Δρ. Νέλλη Μισιρλή, βάσει της ποιότητος σε συγκρότη-

ση ενοτήτων: «Η συλλογή μπορεί να συγκροτήσει μια μικρή ιστορία της τέχνης με πόλους πολύ ενδιαφέροντες» τόνισε. Περιδιαβάζοντας την έκθεση που απλώνεται από τις κάτω ως τις πάνω αίθουσες (στο μεσοπάτωμα εκτίθενται τα χαρακτηριστικά παρακολουθεί κανείς πολλές από τις φάσεις της νεοελληνικής τέχνης.

Η συλλογή της Τράπεζας της Ελλάδος περιλαμβάνει έργα μεγάλης αξίας και άλλα ήσσονος σημασίας, «που αποδεικνύονται όμως αποκαλυπτικά για άγνωστες μορφές της δημιουργίας διαφόρων καλλιτεχνών». Ο επισκέπτης μπορεί να θαυμάσει δύο μεγάλους πίνακες του Κ. Βολανάκη, έργα του Ν. Γύζη και άλλων της Σχολής του Μονάχου, εκπροσώπων της γενιάς του 1870-80, εκπροσώπους διαφόρων κινημάτων και τάσεων του 20ού αιώνα

Η γυναίκα της Ζάκυθος

«Η εικονογράφηση είναι ένας τρόπος ανάγνωσης του κειμένου, μια προσπάθεια οικειοποίησής

του», υποστηρίζει ο Χρόνης Μπότσογλου μέσα από δώδεκα εικόνες καμωμένες με σινική μελάνη, οι οποίες αναφέρονται στη «Γυναίκα της Ζάκυθος» του Διονυσίου Σολωμού. «Προσπάθησα να μην κάνω εικονογράφηση, όπως είναι για παράδειγμα στα βιβλία του Ιουλίου Βερν, αλλά να αποδώσω μια γενική εικόνα του κάθε κεφαλαίου», τόνισε σε χθεσινή συνέντευξη Τύπου ο καλλιτέχνης.

Μίλησε ακόμη για τη «Γυναίκα της Ζάκυθος» («το πιο ρομαντικό κείμενο του Σολωμού και ένα από τα οριακά της σύγχρονης ελληνικής λογοτεχνίας»), για το χρόνο που διέθεσε για τη μελέτη και «αποκρυπτογράφηση» του έργου, τη διαλεύκανση των ασαφειών και σκοτεινών σημείων του. Τα σχέδιά του στηρίχτηκαν στην εκδοχή του κειμένου που προτείνει η καθηγήτρια της νεοελληνικής φιλολογίας του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και έγκυρη σολωμίστρια Ελένη Τσαντσάνογλου.

Τα έργα του Χρόνη Μπότσογλου εκτίθενται από χθες και ως τις 13 Νοεμβρίου στο «Χώρο τέχνης 24» (Κλεομένους 24) ενώ μια καλαισθητή δερματόδετη έκδοση της «Ωκεανίδα» περιλαμβάνει το εικαστικό μέρος παράλληλα με το κείμενο. Ένας πρόλογος εκτεταμένος και διαφωτιστικός, υπογεγραμμένος από την κ. Τσαντσάνογλου, ανασύρει τα ιστορικά, φιλολογικά και λογοτεχνικά δεδομένα του έργου. Η φιλόλογος σχολιάζοντας και τα τρία σχέδια του χειρογράφου του Σολωμού προτείνει με ορισμένες τροποποιήσεις το δεύτερο ως πιο ολοκληρωμένο. Στο τέλος του τόμου υπάρχει ακόμη και γλωσσάρι του

κειμένου. Στον πρόλογο της που τιτλοφορείται «ο μικρός προφήτης και ο μεγάλος συγγραφέας» η φιλόλογος αναφέρει χαρακτηριστικά: «Η Γυναίκα της Ζάκυθος» είναι ένα ιδιαίτερα οξύ σατιρικό κείμενο γραμμένο σε ρυθμικό πεζό λόγο. Η ωμή και τρομακτικά ρεαλιστική καταγραφή των απεχθών πράξεων της ανώνυμης πλούσιας ζακυνθινής Γυναίκας γίνεται σε πρώτο πρόσωπο από τον όχι τυχαία συνονόματο του ποιητή Ιερομόναχο Διονύσιο. Η αγιότητα του αφηγητή Ιερομόναχου δικαιολογεί άμεσα το ρόλο του επίγειου κριτή, που τον αναλαμβάνει αυτοδικαίως, καθώς και τις υπερφυσικές, σχεδόν θεϊκές, ικανότητές του: είναι οραματιστής και προφήτης, παντογνώστης και πανταχού παρών».

Ο Πειραιάς του Τσαρούχη

Μια παλιά ακουαρέλλα του Γιάννη Τσαρούχη, εικόνα ενός δροσερού μακρινού κόσμου που «ανάσαινε το γλυκό θαλάσσιο αέρα της Αττικής», στάθηκε η αφορμή για μια σειρά εκδηλώσεων. Δεν είναι τυχαίο ότι η έκθεση «ο Πειραιάς του Γιάννη Τσαρούχη» οργανώθηκε με την ευκαιρία της αναπαλαίωσης της οικίας Στρίγκου που στεγάζει το Παράρτημα Πειραιά του Γαλλικού Ινστιτούτου Αθηνών. Παράλληλα, ένα βιβλίο με κείμενα του Γιάννη Τσαρούχη, με τίτλο «Γιάννης Τσαρούχης - Ζωγραφική», που εκδόθηκε από το Ίδρυμα Τσαρούχη το 1990, μόλις κυκλοφόρησε στη γαλλική γλώσσα σε μετάφραση Μισέλ Σονιέλ. Η έκθεση με έργα του Γιάννη Τσαρούχη εμπνευσμένα από τον Πειραιά, εγκαινιάζεται αύριο στο Γαλλικό Ινστιτούτο του Πειραιά.

«Είδα αντίκρου από τον καθρέφτη, στην άκρη της κάμερας, ένα κρεβάτι, και κοιτά στο κρεβάτι ένα φως και εμφανίζονται πως δεν ήθονα μες στο κρεβάτι τίποτες, και απάνου πολλή μύγα Κουλουμωτή». Σχέδιο του Χρόνη Μπότσογλου για τη «Γυναίκα της Ζάκυθος».

Γιάννη Τσαρούχη: Προσωπογραφία της Δέσποινας με κολιέ και σκουλαρίκια. Ανηκει στην Τράπεζα της Ελλάδος και εκτίθεται στην Εθνική Πινακοθήκη.

«Συνάντηση» ζωγραφικής και ποίησης

«Έργα Παύλου και η συλλογή του Β. Βασιλικού «Λύρα Ελληνική» παρουσιάζονται μαζί στη Θεσσαλονίκη

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ. Στην πόλη όπου γνωρίστηκαν τυχαία πριν από 40 χρόνια «ένωσαν» την πολύχρονη σχέση τους ο ζωγράφος Pavlos και ο συγγραφέας Βασίλης Βασιλικός. Στην γκαλερί Ζητα-Μι θα παρουσιάσουν ο μεν Pavlos τα έργα του για πρώτη φορά στη Θεσσαλονίκη και ο Βασίλης Βασιλικός την ανθολογία των ποιημάτων «Λύρα Ελληνική». Κι ο μεν συγγραφέας προλογίζει τον «Ελληνα καλλιτέχνη που αγγίζει την παγκοσμιότητα μέσα από τα υλικά που του προσφέρει η εποχή του, αποκαλώντας τον "ταχυδακτυλουργό που

βγάξει τα περιστερία από το σκοτεινό μανίκι του μυαλού του», ο δε Pavlos ταυτίζει την έκδοση της ανθολογίας με την πιο κρίσιμη στιγμή που διέρχεται η Ελλάδα. «Μετά το κλίμα της σχιζοφρενικής μανίας για κατανάλωση, υπάρχει μια τάση να ξαναδούμε την ταυτότητά μας. Μέσα σ' αυτό το πνεύμα βγήκε να προταθεί αυτή η ανθολογία», εξήγησε ο καλλιτέχνης σε χθεσινή συνέντευξη Τύπου.

Ο Pavlos, που χρησιμοποιεί υλικά της καθημερινότητας, τα οποία στέλνουν μηνύματα διαφημιστικά, «χαρτιά τυπωμένα, κακέκτυπα αφισών, απορρίμματα», όπως λέει,

χωρίς να προσθέσει χρώμα, τα αναπλάθει, θεωρώντας ότι η τεχνική του «εξυπηρετεί μια φιλοσοφική θέση». «Τα θέματά μου αναφέρονται στην καταναλωτική εποχή. Προέρχονται από το τοπίο της πόλεως, της καθημερινότητας, από τα πιο κοντινά αντικείμενα που ακουμπάνε το δέρμα μας, καπέλα, γραβάτες, σταχτοδοχεία» τα οποία απεικονίζονται με απλούς κυματισμούς φύλλων χαρτιού.

Ο καλλιτέχνης που ζει και εργάζεται στο Παρίσι από το 1958, χαρακτηρίζει τον εαυτό του «χειρόσοφο», υιοθετώντας την έκφραση του κριτικού της τέχνης Προκοπί-

δη. «Είμαι ένας Penseur naïf: απλοϊκά σκεπτόμενος. Δεν αισθάνθηκα ποτέ την ανάγκη να ψάξω αναφορές στα λεγόμενα ή τα γραπτά άλλων, αλλά αντλώ πράγματα από τη φύση».

«Πρόθεσή του δεν είναι η άρνηση αλλά η θέση. Απευθύνομαι περισσότερο στη γενιά μου», ομολογεί. Έκανα την επανάστασή μου μια φορά με τη βοήθεια της γενιάς μου. Είμαι παλαίμαχος κι όχι συνταξιούχος και συνεχίζω να συνυπάρχω με τη γενιά μου, να κάνω διάλογο με αυτήν, ενώ για τις επόμενες γενιές εξακολουθώ να είμαι επανάσταση.